

# OVERSIGT OVER LANDSFORSØGENE 2018

Forsøg og undersøgelser i  
Dansk Landbrugsrådgivning

Samlet og udarbejdet af  
LANDBRUG & FØDEVARER, PLANTEPRODUKTION  
ved chefkonsulent Jon Birger Pedersen

Aktiviteterne er blandt andet støttet af:

**Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:  
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne**



**Miljø- og Fødevareministeriet**  
Landbrugsstyrelsen



Den Europæiske Landbrugsfond  
for Udvikling af Landdistrikterne

**LDP 2020**



Se EU-Kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

**Promille**afgiftsfonden for landbrug

Se i øvrigt afsnittet Sponsorer og uvildighed.

**TABEL 7.** Vinterbygssorter, forholdstal for udbytte, gennemsnit to til fem år

Vinterbyg	2014-2018	2015-2018	2016-2018	2017-2018
Blanding <sup>1)</sup>	80,0	80,4	77,5	76,4
Blanding <sup>1)</sup>	100	100	100	100
KWS Meridian <sup>2)</sup>	105	106	105	105
KWS Kosmos <sup>2)</sup>	106	106	105	103
KWS Infinity	103	102	102	102
Frigg	102	100	100	99
Hejmdal	102	101	99	98
KWS Orwell		104	104	105
Neptun		103	103	103
Toreroo <sup>2), 3)</sup>			108	108
Belfry <sup>2), 3)</sup>			107	108
Bazooka <sup>2), 3)</sup>			106	106
LG Flynn			104	106
Memento			103	104
KWS Higgins <sup>2)</sup>			104	104
SY Galileo <sup>2), 3)</sup>				110
Jettoo <sup>2), 3)</sup>				110
SU Griffin <sup>2)</sup>				107
Valerie				107
Indiana <sup>2)</sup>				107
KWS Caribou				105
Journey <sup>2)</sup>				105
Comeback				104
Rebound				103
Return				102
Yvonne				102
Nos 911.004-76				102
Cleopatra				102

<sup>1)</sup> 2014: Apropos, California, Matros, Padura; 2015: Frigg, Matros, Padura, Zirene; 2016: Frigg, Hejmdal, Matros, Padura; 2017: Frigg, Hejmdal, KWS Infinity, Padura; 2018: Frigg, Hejmdal, KWS Infinity, KWS Kosmos. <sup>2)</sup> 6-radet. <sup>3)</sup> Hybrid.

ret med i landsforsøgene i perioden. Resultaterne i tabel 7 kan, sammen med resultaterne i tabel 1 i dette afsnit, give en idé om, hvordan sorterne klarer sig gennem flere års dyrkning, og de kan være et godt udgangspunkt for valg af vinterbygssort.



FOTO: LARS BONDE ERIKSEN, SEGES

Etablering af forsøgene var en stor udfordring i efteråret 2017. Her et veletableret forsøg med såtid af hybrid og konventionelle sorter af vinterbyg hos VKST i Ringsted. Forsøget måtte sidenhen kasseres på grund af kraftig tørke.

**TABEL 8.** Vinterbygssorter, der har udgjort over 1,0 procent af den certificerede udsæd til høst 2018. Tabellen viser sorterens andel af certificeret udsæd i procent

Høstår	2014	2015	2016	2017	2018
Ton i alt	19.301	18.531	19.924	17.873	19.752
Hejmdal				26	24
KWS Infinity			11	25	24
KWS Meridian <sup>1)</sup>	9	13	12	18	21
Bazooka <sup>1), 2)</sup>			6	1	12
KWS Kosmos <sup>1)</sup>				2	9
Frigg			20	9	6
Wootan <sup>1), 2)</sup>		2	5	4	2
Andre sorter	91	85	46	15	2

<sup>1)</sup> 6-radet. <sup>2)</sup> Hybrid.

De toradede sorter Hejmdal og KWS Infinity udgør, som i 2017, næsten halvdelen af den certificerede udsæd. Totalt set udgør seksradede sorter inklusive hybrider 44 procent af den certificerede udsæd. Der er både importeret og eksporteret udsæd af hybridsorterne, og de certificerede mængder viser derfor ikke nødvendigvis, hvilke hybridsorter der stod på markerne. Ud fra salgstal opgivet af Syngenta vurderes det, at hybridsorterne udgør ca. 14 procent af vinterbygarealet til høst 2018, og at fordelingen på sorter er: Wootan 4,3 procent, Bazooka 3,5 procent, Belfry 3,5 procent og Mercurio 2,7 procent.

### Såtid og udsædsmængde i konventionelle- og hybridsorter

Udsæd af hybridsorter er væsentlig dyrere end konventionel udsæd, derfor sås hybridsorterne fra tidligt i september for at spare på udsæden. Tidligere forsøg med såtid i vinterbyg har dog givet de største udbytter ved såning midt i september, se Oversigten over landsforsøgene 2006, s. 30. Det kan skyldes vinterbyggens kraftige efterårsvækst, der øger risikoen for frostskafer i løbet af vinteren, samt angreb af svampe der forårsager trådkølle og sneskimmel. Siden 2006 er hybridsorterne introduceret, og dyrkningen er udbredt til omkring 14 procent af vinterbygarealet. Det er baggrunden for at gennemføre en forsøgsserie med såtider, og udsædsmængder, i hybridsorten Bazooka, den seksradede sort KWS Kosmos og den toradede sort Hejmdal. Den udfordrende vækstsæson har desværre medført, at resultaterne er for usikre til at der kan drages konklusioner af forsøgene.

Af fem planlagte forsøg har det på grund af tørke og våde forhold ved etablering, kun været muligt at gennemføre to forsøg, ved henholdsvis Viborg og Gabøl. Den tidlige og den sene såtid ved Gabøl er etableret som planlagt

TABEL 9. Udsædmængder og såtid i tre vinterbygsorter på to forsøgssteder Gabøl og Viborg. (B6)

Sort	Udsæds- mængde, spiredygtige kerner pr. m <sup>2</sup>	Udbytte, hkg pr. ha				Omkostning udsæd, hkg pr. ha	Nettoudbytte, hkg pr. ha			
		Gabøl		Viborg			Gabøl		Viborg	
		sådato 5/9	sådato 25/9	sådato 16/9	sådato 7/10		sådato 5/9	sådato 25/9	sådato 16/9	sådato 7/10
Bazooka <sup>1), 2)</sup>	125	66,4	53,6	48,9	44,2	4,3	62,1	49,3	44,6	39,9
	200	67,8	67,4	52,7	45,0	6,9	60,9	60,5	45,8	38,1
	275	70,8	66,7	50,1	46,6	9,5	61,3	57,2	40,6	37,1
	350	71,1	66,5	50,7	46,1	12,1	59,0	54,4	38,6	34,0
KWS Kosmos <sup>1)</sup>	125	63,5	66,1	47,8	45,5	1,5	62,0	64,6	46,3	44,0
	200	65,7	68,8	50,3	47,5	2,3	63,4	66,5	48,0	45,2
	275	69,2	70,5	44,6	48,4	3,2	66,0	67,3	41,4	45,2
	350	72,4	69,6	46,7	42,1	4,1	68,3	65,5	42,6	38,0
Hejmdal	125	57,4	56,9	42,5	39,9	1,5	55,9	55,4	41,0	38,4
	200	61,1	59,7	43,3	42,7	2,3	58,8	57,4	41,0	40,4
	275	64,8	60,5	45,0	44,1	3,2	61,6	57,3	41,8	40,9
	350	63,7	59,6	44,0	48,0	4,1	59,6	55,5	39,9	43,9

LSD udsædsmængde x sådato x sort

4,4

3,3

<sup>1)</sup> 6-radet. <sup>2)</sup> Hybrid.

den 5. og den 25. september, mens våde forhold først gjorde det muligt at etablere forsøget ved Viborg den 16. september og den 7. oktober. Forsøgene er derfor ikke direkte sammenlignelige, og resultaterne af begge forsøg er vist i tabel 9.

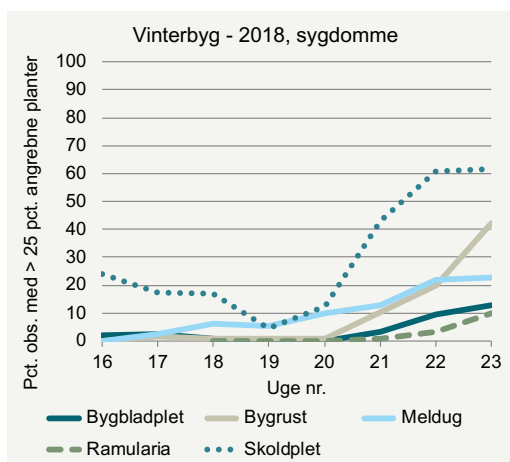
I begge forsøg er der en statistisk sikker vekselvirkning på udbyttet mellem sådato, udsædsmængde og sort. Udbyttetabet ved at udsætte sådatoen med omkring 20 dage er med godt 5 hkg pr. ha størst for hybridsorten i begge forsøg, hvorimod udbyttetabet for at udskyde såningen af den seksradede sort KWS Kosmos og den tørrede sort Hejmdal er mere usikkert.

I højre side af tabellen ses nettoudbyttet, efter omkostningen til udsæd er fratrukket. Omkostningen til udsæd af hybridsorten varierer fra 4,3 hkg korn pr. ha ved en udsædsmængde på 125 kerner pr. m<sup>2</sup> til 12,1 hkg pr. ha ved 350 kerner pr. m<sup>2</sup>, det er knap tre gange omkostningen til udsæd af de konventionelle sorter. Det største nettoudbytte er 68,3 hkg pr. ha i Gabøl, og findes i KWS Kosmos ved den tidlige såtid og den største udsædsmængde. I forsøget i Viborg findes det største nettoudbytte ligeledes i KWS Kosmos ved den tidlige såtid, men ved en udsædsmængde på 200 planter pr. m<sup>2</sup>.

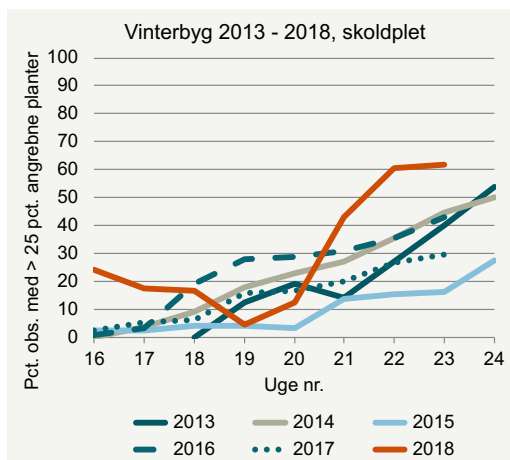
## Sygdomme

> MARIAN DAMSGAARD THORSTED OG  
GHITA CORDSEN NIELSEN, SEGES

Skoldplet var mest udbredt og optrådte i flere marker med relativt kraftige angreb, men først på et relativt sent vækststadiet. Sorten Frigg var mest angrebet. Angrebene



FIGUR 2. Udviklingen af sygdomme i vinterbyg i Planteavlskon-sulenternes Registreringsnet i 2018.



FIGUR 3. Udviklingen af skoldplet i vinterbyg i Planteavlskon-sulenternes Registreringsnet i de seneste seks år.